

ТКАЧЕНКО

УДК 33

Сергій Анатолійович
nukoblikaudit@inbox.ru

кандидат економічних наук, доцент, Проректор з науково-педагогічної роботи ВНЗ "Миколаївський політехнічний інститут"

РОЛЬ МЕТОДОЛОГІЇ МОНІТОРИНГУ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ В ФУНКЦІОНАЛЬНОМУ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИХ РОЗРАХУНКІВ

THE ROLE OF THE MONITORING METHODOLOGY OF THE REGIONAL STRUCTURE AND TERRITORIAL ORGANIZATION OF THE AGRO-FOOD SECTOR IN THE FUNCTIONAL DEVELOPMENT OF INFORMATION AND ECONOMIC CALCULATIONS

В статті обґрунтовано, методологія являє собою найважливіший забезпечуючий елемент підсистеми моніторингу в системі стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери, багато в чому визначальний для побудови ідеології та характеру проектних рішень за іншими його забезпечуючими елементами. Розробка, затвердження і передача методологічних матеріалів з моніторингу науково-виробничим об'єднанням та промисловим підприємствам, які функціонально розвивають економіко-аналітичні розрахунки, повинні здійснюватися в першу чергу та передувати проведенню проектних робіт за іншими видами забезпечення.

В статье обосновано, методология представляет собой важнейший обеспечивающий элемент подсистемы мониторинга в системе стратегического регулирования региональной структуры и территориальной организации агропродовольственной сферы, во многом определяющий идеологию и характер проектных решений по другим его обеспечивающим элементам. Разработка, утверждение и передача методологических материалов по мониторингу научно-производственным объединениям и промышленным предприятиям, которые функционально развивают экономико-аналитические расчёты, должны осуществляться в первую очередь и предшествовать проведению проектных работ по другим видам обеспечения.

The article substantiates the methodology is an essential element of providing monitoring subsystem in the system of strategic control of the regional structure and territorial organization of the agro-food sector, which largely determines the nature of ideology and design solutions for providing its other elements. The development, validation and transfer of methodological materials for monitoring scientific production associations and industrial enterprises that are functionally emerging economies analytical calculations should be carried out first and was preceded by a project work for other types of software.

Ключові слова: агропродовольча сфера, інформаційно-економічний розрахунок, методологія, моніторинг, регіональна структура, роль, територіальна організація, функціональний розвиток

Ключевые слова: агропродовольственная сфера, информационно-экономический расчёт, методология, мониторинг, региональная структура, роль, территориальная организация, функциональное развитие

Keywords: agro-food sector, information and economic calculation, methodology, monitoring, regional structure, the role of territorial organization, functional development

ВСТУП

Удосконалення підсистеми моніторингу в діючих і створюваних в науково-виробничих об'єднаннях та на промислових підприємствах функціонально розвинутих системах стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації агропродовольчої сфери передбачає наявність відповідних забезпечуючих елементів. Забезпечуючі елементи – це комплекси методологічних, марематичних, інформаційних, програмних, технічних та організаційних проектних рішень, необхідних для

створення і функціонування функціонально розвинутої підсистеми моніторингу тощо. Провідне положення серед перерахованих елементів займає методологічне забезпечення, що являє собою сукупність керівних матеріалів (методик, інструкцій, положень та багато чого іншого), що визначають зміст функції моніторингу і регламентують порядок її здійснення на всіх рівнях ієрархії управління виробництвом (в науково-виробничому об'єднанні, на промисловому підприємстві, в цехах, на дільницях, у бригадах та на робочих місцях). Хоча в

останніх наукових дослідженнях і публікаціях провідних вчених-економістів з питань створення функціонально розвинутих систем стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери [1-11], і інші, даному виду забезпечення не надається необхідної уваги, сучасна передова практика переконливо свідчить, що економічно ефективно вдосконалення функцій системи управління виступає можливим тільки на основі глибинного опрацювання теоретико-методологічних аспектів кожної конкретної управлінської функції.

МЕТА РОБОТИ виступає в обґрунтуванні того беззаперечного факту, що методологія являє собою найважливіший забезпечуючий елемент підсистеми моніторингу в системі стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери, багато в чому визначальний для формування і побудови ідеологічних принципів та характеру проектних рішень за іншими його забезпечуваними елементами, ін.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретико-методологічною основою наукової публікації виступає діалектичний метод та основні положення функції моніторингу, системи стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації агропродовольчої сфери. У процесі дослідження використовувалися наступні методи: *абстрактно-логічний* (для теоретичного узагальнення та формулювання висновків); *монографічний* (при дослідженні теоретичних і практичних методик підсистеми моніторингу, системи стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери); *порівняльний* (при дослідженні сучасного стану функції моніторингу, системи стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації агропродовольчої сфери).

РЕЗУЛЬТАТИ

Роль методології підсистеми моніторингу надзвичайно велика і в традиційних умовах управління науково-виробничими об'єднаннями та промисловими підприємствами, але особливо вона зростає в умовах функціонально розвинутих систем стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації агропродовольчої сфери при вдосконаленні економіко-аналітичних розрахунків. Функціональне розвинування підсистеми моніторингу веде до утворення якісно нового механізму реалізації цієї функції, до взаємозалежного вдосконалення і розвитку змісту та методів здійснення моніторингу. Тому, процес організації підсистеми моніторингу у системі стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації агропродовольчої сфери більше всього відчуває необхідність у науковій теорії, в повноцінних теоретико-методологічних матеріалах. Це пояснюється тим, що методологія підсистеми моніторингу, будучи описом реальних ситуацій, в яких здійснюється функція моніторингу, дозволяє, з одного боку, встановити перелік результатної

економіко-аналітичної інформації, необхідної для прийняття стратегічних управлінських рішень, а з іншого – визначити потреби в вихідній інформації, яка потрібна для виконання відповідних інформаційних розрахунків і інше.

Таким чином, методологія надає можливість у більш-менш явному вигляді визначити проектні рішення щодо інформаційного виходу та інформаційного входу комплексу завдань підсистеми моніторингу в системі стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації агропродовольчої сфери. Комплексно відображаючи всі сторони та процеси виробничо-господарської діяльності науково-виробничих об'єднань і промислових підприємств, методологія допомагає, сформувати комплексний склад задач підсистеми моніторингу, визначити їх взаємозв'язки та послідовність рішення, що істотно полегшує побудову моделі функціональної структури моніторингу в системі стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації агропродовольчої сфери тощо.

Пропонуючи способи та прийоми дослідження в своєчасному режимі різних аспектів виробничо-господарського процесу, методологія тим самим дозволяє визначити склад алгоритмів рішення (принципові схеми рахунку) комплексу завдань підсистеми моніторингу. Надаючи рекомендації щодо використання результатів моніторингу, методологія створює можливість вибору найбільш зручних для користувачів методів і форм подання ним вихідної інформації за завданнями функції моніторингу. Наявний сучасний передовий досвід свідчить, що в умовах відсутності повного набору досить точних постановок економіко-аналітичних інформаційних завдань методологія виступає практично єдиним джерелом інформації для вироблення попередніх проектних рішень в області технічного і організаційного забезпечення комплексу завдань підсистеми моніторингу, ін.

При цьому якісно розроблені методологічні матеріали по підсистемі моніторингу повинні цілковито: забезпечувати реалізацію поставлених проміжних та генеральних цілей дослідження (своєчасно зробити загальні висновки щодо процесів, які протікають, виявити тенденції, які намітилися і закономірності напрямків розвитку, забезпечити можливість складання прогнозу на найближчу та далеку перспективу, обґрунтувати методологію для оптимального стратегічного управління досліджуваними процесами і багато чого іншого); передбачати необхідні охоплення та безперервність у часі при своєчасному вивченні процесів виробничо-господарської діяльності (всі аспекти діяльності науково-виробничих об'єднань і промислових підприємств – економічні, технічні, соціальні – повинні піддаватися поглибленому моніторингу в усі часові інтервали, що задаються «кроком» системи стратегічного управління); відображати функціонально необхідні процеси підсистеми моніторингу, а не традиційно сформовані на тому чи іншому об'єкті системи управління; запропоновані в них способи та прийоми дослідження виробничо-

господарської діяльності повинні бути обґрунтовані і зорієнтовані на одержання необхідної та достатньої результатної економіко-аналітичної інформації, вони не повинні допускати розривів та перекриттів в описі процесів функції моніторингу; мати системний реалістичний опис моделі виконання функції моніторингу виробничо-господарської діяльності на відповідному рівні системи управління сучасним виробництвом (об'єднанні (підприємстві), цеху, дільниці, бригаді і робочому місці) тощо.

ВИСНОВКИ

Таким чином, в узагальненні викладеного матеріалу можливо відзначити той беззаперечний факт, що методологія являє собою найважливіший забезпечуючий елемент підсистеми моніторингу в системі стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери, багато в чому визначальний для побудови ідеології та характеру проектних рішень за іншими його забезпечуваними елементами. Внаслідок цього очевидно, що розробка, затвердження і передача методологічних матеріалів з моніторингу науково-виробничим об'єднанням та промисловим підприємствам, які функціонально розвивають економіко-аналітичні розрахунки, повинні здійснюватися в першу чергу та передувати проведенню проектних робіт за іншими видами забезпечення і інше.

Список використаних джерел

1. Банникова Н.В. Формирование системы стратегического планирования аграрного производства: Теория, методология, практика: автореферат дис. ... доктора экономических наук: 08.00.05 – «Экономика и управление народным хозяйством» / Банникова Наталья Владимировна; [Место защиты: Сев.-Кавказ. гос. технич. унив-т]. – Ставрополь, 2006. – 42 с.

2. Боготов Х.Л. Стратегия развития и совершенствования системы управления в региональном АПК: теория, методология и практика: диссертация ... доктора экономических наук: 08.00.05 – «Экономика и управление народным хозяйством» / Боготов Хамидби Лябидович; [Место защиты: Ставропольский гос. аграрный унив-т]. – Нальчик, 2008. – 357 с.: ил.

3. Заводчиков Н.Д. Управление издержками и прибылью в организациях агропродовольственного сектора экономики: теория, методология, практика: диссертация ... доктора экономических наук: 08.00.05 – «Экономика и управление народным хозяйством» / Заводчиков Николай Дмитриевич; [Место защиты: Оренбург. гос. аграрн. унив-т]. – Оренбург, 2007. –

345 с.: ил.

4. Курбатов А.П. Стратегическое управление в системе регионального агропромышленного комплекса: автореферат диссертации... доктора экономических наук: 08.00.05 / Курбатов Анатолий Петрович; [Место защиты: Ур. гос. сельскохозяйственная академ.]. – Екатеринбург, 2005. – 48 с.

5. Михайлов А.Н. Стратегические приоритеты регионального развития [Текст]: [монография] / [Александр Николаевич Михайлов и другие]. – Москва: Альфа-М [и другие], 2011. – 477 с.: цветные иллюстра., табл.; 22 см.

6. Новиков В.Г. Трудовой потенциал сельских территорий, его воспроизводство и регулирование: диссертация ... доктора экономических наук: 08.00.05 – «Экономика и управление народным хозяйством» / Новиков Владимир Геннадьевич; [Место защиты: Всерос. науч.-исслед. ин-т организации пр-ва, труда и упр. в сельск. хоз-ве]. – Москва, 2012. – 345 с.: ил.

7. Сергеева И.А. Регулирование организационно-экономических отношений в мясном подкомплексе: диссертация ... доктора экономических наук: 08.00.05 – «Экономика и управление народным хозяйством» / Сергеева Ирина Анатольевна; [Место защиты: Всерос. науч.-исслед. ин-т организации производства, труда и управл. в сельском хоз-ве]. – Москва, 2010. – 354 с.: ил.

8. Скальная М.М. Формирование и регулирование доходов сельского населения: диссертация ... доктора экономических наук: 08.00.05 / Скальная Марина Михайловна; [Место защиты: Всерос. науч.-исслед. ин-т организации пр-ва, труда и упр. в сельск. хоз-ве]. – Москва, 2010. – 323 с.: ил.

9. Сушкова Т.Ю. Системная организация инвестиционной деятельности в сельском хозяйстве региона: диссертация ... доктора экономических наук: 08.00.05 / Сушкова Татьяна Юрьевна; [Место защиты: Всерос. науч.-исслед. ин-т экономики, труда и управл. в сельск. хоз-ве]. – Москва, 2011. – 298 с.: ил.

10. Шибайкин А.В. Теоретические основы формирования продовольственного рынка и системы его регулирования: автореферат дис. ... доктора экономических наук: 08.00.05 / Шибайкин Анатолий Владимирович; [Место защиты: Институт аграрных проблем РАН]. – Саратов, 2003. – 41 с.

11. Шкапенков С.И. Формирование социальной инфраструктуры сельской местности региона и системы ее информационного обеспечения: диссертация ... доктора экономических наук: 08.00.05 / Шкапенков Сергей Иванович; [Место защиты: Сев.-Зап. науч.-исслед. институт экономики и организации сельск. хоз-ва]. – Санкт-Петербург – Пушкин, 2006. – 389 с.: ил.